Schoolleider Dennis de Kruif:
‘Kamp van Koningsbrugge was de mooiste ervaring uit mijn leven tot nu toe’

Vroeger was het ‘hoofd der school’ vaak niet iemand die opviel door een gewaagde garderobe of te boek stond als de grote gangmaker op feestjes en partijen. Maar tijden veranderen. Neem Dennis de Kruif, inmiddels misschien wel de bekendste schoolleider PO van Nederland, dankzij zijn succesvolle deelname aan het tv-programma Kamp van Koningsbrugge.

Fotografie: AVROTROS

Zegt ‘Kamp van Koningsbrugge’ je niks?
Dan hier even een stoomcursus. Het is de titel van een televisieprogramma waarin deelnemers een verkorte opleiding tot commando kregen. Een van hen was je collega Dennis de Kruif (37), die samen met drie andere kandidaten de eindstreep wist te halen.

Behalve de gedreven schoolleider van de enige basisschool in Rockanje is Dennis een fanatieke sporter. ‘Ik doe vooral aan CrossFit: een mix van gewichtheffen, conditietraining en gymnastiek. CrossFit is een sport met work-outs die je fit én sterk maken. Zo moet je jezelf kunnen optrekken, op je handen kunnen lopen en ondersteboven tegen een muur push-ups kunnen doen. Al die zaken komen bij defensie ook van pas.’

Geen stereotype schoolleider
Met zijn afgetrainde lijf, goede kop en stralende, ietwat ondeugende glimlach doet Dennis eerder denken aan een fotomodel dan aan een schoolleider.
Glimlachend: ‘Ik krijg inderdaad nogal eens verbaasde gezichten. Ik vind het leuk om dat stereotype beeld van een schoolleider met een buikje, een leren aktentas en een deux-chevaux te doen kantelen. Ik ben overigens niet de enige jonge schoolleider, hoor. Je ziet steeds vaker jonge schoolleiders die er representatief uitzien en die uitstralen dat ze een serieus te nemen beroepsgroep vormen en dat die kneuterigheid die lange tijd het onderwijs kenmerkte tot het verleden behoort. Het gaat om een hoop geld en een serieuze zaak, om de burgers en de economie van de toekomst.’

Dennis deed de Pabo in Rotterdam en stond twaalf jaar als leerkracht voor groepen 6, 7 en 8 op een Montessorischool.
In zijn vrije tijd heeft hij altijd veel en fanatiek gesport. ‘Als ik iets doe, dan meteen volle bak. Ik leg de lat hoog voor mezelf, ben competitief van aard en leef er ook naar. Ik let goed op wat ik eet en drink, omdat ik mezelf een paar keer per jaar wil testen met anderen.’
Bij toeval hoorde Dennis over ‘Kamp van Koningsbrugge’. ‘Een goede vriend van me die in de televisiewereld werkt, maakte me erop attent. Hij en ik hebben een gezamenlijke, heimelijke droom: meedoen aan Expeditie Robinson. Kansloos natuurlijk, want we zijn geen bekende Nederlanders. Nou, Yannick nog wel een beetje. Die maakt deel uit van cabaretprogramma Rundfunk. Onderwijsmensen kennen dat duo wel, van ‘Jij hebt een onvoldoende!’

Verkorte commando-opleiding

In het programma ging het immers niet enkel om kracht en uithoudingsvermogen, maar ook om strategisch handelen en nadenken. En dat kan ik ook.' Dennis meldde zich aan, stuurde een filmpje in van zichzelf en werd geselecteerd, als een van in totaal vijftien deelnemers. 'In feite hebben de programmamakers de commando-opleiding teruggebracht tot negen dagen, bedoeld om de deelnemers te laten voelen hoe zwaar die opleiding is. Dat is gelukt, want in feite waren we continu in opleiding. Ook op de momenten dat er geen camera's aanwezig waren. Het was behoorlijk zwaar.'

Fotografie: AVROTROS

Beproevingen

De opdrachten die Dennis en de andere kandidaten moesten uitvoeren, bestonden uit twee categorieën. 'De eerste drie afleveringen stonden in het teken van fysieke training. We werden nachtenlang wakker gehouden, moesten gaten graven, door de modder kruipen en allerlei beproevingen ondergaan. In de overige zes afleveringen ging het meer over tactische zaken. Ook kregen we medische training en leerden we met wapens omgaan. De opdrachten steeds complexer. We moesten bijvoorbeeld beslissen of we zouden schieten terwijl we doodmoe waren.'

Welwillend bestuur

De opnamen vonden medio september plaats, toen de scholen al weer begonnen waren. 'Ik heb mijn leidinggevende aan het begin van de zomervakantie gevraagd of ik kon meedoen. Het bestuur was heel welwillend. Ik kreeg wat ruimte van mijn werkgever en heb daarnaast onbetaald verlof opgenomen. De reden van mijn verlof heb ik verder voor me gehouden. Als je geopereerd wordt, ga je ook niet aan iedereen vertellen wat je mankeert. Ik was wel nieuwsgierig wat de reacties zouden zijn. Ouders hadden ook kunnen mopperen, zo van: 'Als *wij* een keer extra verlof willen, moeten we hemel en aarde bewegen!' Maar ik heb alleen maar leuke reacties gehad, ook van de ouders.'

Meteen goed

Het was een leerzame exercitie, vindt hij. 'Als we opdrachten niet goed uitvoerden moest het opnieuw, net zo lang tot het naar wens was. Ik heb geleerd dat ik niet moet denken dat ik het op tachtig of negentig procent wel red. Nee, meteen honderd procent geven.' Het scheelde overigens niet veel of Dennis had de eindstreep niet gehaald. 'We stonden 's ochtends op een dijk aan de Bergsche Maas en konden in de verte de Amercentrale zien liggen. De instructeurs zeiden: 'Vandaag doen we het wat rustiger aan. We gaan een excursie doen en nemen jullie mee naar die energiecentrale. Die is hier 25 kilometer vandaan.' Je gaat dan rekenen: volle bepakking, 25 kilometer, zo'n vijf kilometer per uur, dus over een uur of vijf zijn we daar. Fout. Je moet vooral geen verwachting hebben, want ze gooien het scenario iedere keer weer om. Het leek wel eindeloos, steeds weer de dijk op en af, met bepakking, zonder bepakking, teruglopen, tijgeren, noem maar op.'

Op een gegeven moment zagen de deelnemers een truck staan. 'We dachten: misschien worden we zo meteen wel naar de centrale gereden... Nee hoor, we kregen alleen wat te eten en te drinken. Vervolgens moesten we speedmarsen, nadat ons lijf twee dagen en nachten op rij was verwoest. Alles deed zeer en ik kreeg kramp in beide benen. We kwamen op een brug en toen zei ik tegen de andere deelnemers: 'Mijn hele lijf gaat naar de kloten, ik hou ermee op.' Maar de anderen zeiden: 'Je bent gek. Moet je zien hoe ver je gekomen bent! We moeten die brug zo meteen opklimmen; kun je dat nog?' 'Ja', zei ik. 'Nou, doen dan. Daarna praten we verder.' Dat had ik op dat moment echt even nodig.'

Parallellen met onderwijs

Later kregen Dennis en de andere kandidaten les in de cirkel van aandacht van Eberspächer. ‘Er zijn er zes. De binnenste is: ik en mijn taak. De zesde is: wat doe ik hier? Toen ik overwoog af te haken, zat ik duidelijk in cirkel zes, terwijl je het beste functioneert als je je focust op je taak. Dan ben je op zijn krachtigst. Ik zie duidelijke parallellen met het onderwijs. In het onderwijs laten we ons vaak afleiden door allerlei externe prikkels, randzaken en wat-als-vragen.’ Ook leerde Dennis minder te zeuren en te klagen. ‘Vroeger zeurde ik nogal eens als mijn sportprestaties mij zelf tegenvielen. Dan lag het aan het weer, of het trainen kwam even niet uit. Dus als je op school komt en je voelt je moe? Jammer dan. Boterham in je mond stoppen en weer door.’

Een derde leerpunt: de kracht van een team. ‘Bij de commando’s is het individu belangrijk, maar wel als onderdeel van een team. Dat hadden we aanvankelijk niet zo in de gaten. Ieder van ons was bezig te overleven. Hoe de anderen het deden, daar hadden we geen oog voor. Maar als je elkaar helpt, ga je als groep veel beter functioneren. Dat geldt evengoed voor een schoolteam. Individuele ontwikkeling is belangrijk, maar blijf ook oog houden voor het teamproces.’

Parallel met leiderschapspraktijken

Ook met de leiderschapspraktijken zoals beschreven in de onlangs geactualiseerde beroepsstandaard ziet Dennis parallellen. ‘In ons vak is een van de thema’s: persoonlijk leiderschap. Dat is een kwaliteit die bij commando’s onmisbaar is. Ze moeten het goede voorbeeld geven, zichzelf wegcijferen, moed tonen en onder grote druk beslissingen nemen in het algemeen belang, ook al druist dat belang misschien in tegen hun eigen, persoonlijke belang. Dat doen leerkrachten tot op zekere hoogte ook. Soms hoor je een leerkracht over een kwetsbaar kind dat onder moeilijke omstandigheden opgroeit zeggen: ‘Ik zou dat kind haast mee naar huis nemen.’ Zo groot is de betrokkenheid van sommige leerkrachten bij hun leerlingen.’

Tijdens de opleiding kreeg Dennis vertrouwen in zijn eigen manier van leidinggeven. ‘Ik had me voorgenomen niet haantje de voorste te zijn en eerst de zaak maar eens aan te kijken. Naarmate de opleiding vorderde vielen er mensen af en begon de rol van commandant te rouleren, zodat duidelijk werd wie over leiderschapskwaliteiten beschikte en wie niet. Ik merkte dat ik steeds vaker de leiding nam op momenten dat er geen commandant was aangewezen. Dat ging als vanzelf en anderen accepteerden dat. Het was een ontwikkeling die ik tijdens het programma heb doorgemaakt.’

Een andere parallel is volgens Dennis dat commando’s heel erg rekening moeten houden met de omstandigheden en de omgeving. ‘Dat zie je in het onderwijs ook: als school moet je rekening houden met je omgeving, de ouders en je stakeholders. In onze nieuwe beroepsstandaard is de rol van de school in de netwerksamenleving duidelijk verankerd.’ Maar helemaal vergelijkbaar zijn het leger en het onderwijs natuurlijk niet, relativeert hij meteen. ‘Het onderwijs is soms stroperig en onderwijsmensen zijn vaak wars van autoriteit en hiërarchie. Bij de commando’s is dat compleet anders. Als je onder vuur ligt, heb je geen tijd voor lange discussies. Dan moet er à la minute besloten en gehandeld worden.’

Balans

Een directievere stijl van leidinggeven en lesgeven in het onderwijs: zou dat werken?
Dennis, glimlachend: ‘Een paar maanden terug heb ik een gymles gegeven in de stijl van Kamp van Koningsbrugge. Als niet alle kinderen netjes met twee voeten op de gele lijn stonden en stil waren, moest de hele groep een extra opdracht doen. Na drie keer lukte het ze de opdracht te doen. Ik vroeg wat ze van deze manier van lesgeven vonden. Die vonden ze niet prettig, maar tegelijkertijd gaven ze toe dat die wat strengere aanpak wél werkte. De kunst is volgens mij een balans te vinden tussen draagvlak vinden en knopen doorhakken.’

Hoe mooi het resultaat van de hele exercitie voor Dennis ook is, een overstap naar het Korps Commandotroepen zit er niet meer in. ‘Bij de commando’s geldt een maximum leeftijd van 35 jaar. Ik ambieer dat leven ook niet meer. Ik heb net een huis gekocht en wil een gezin beginnen. Het was een leuke en leerzame ervaring – de mooiste uit mijn leven tot nu toe – waarop ik veel positieve reacties heb ontvangen en waaraan ik twee goede vrienden heb overgehouden: Tom en Tom, die toevalligerwijs ook nog eens allebei goed waren in navigeren. We zien elkaar nog regelmatig.’

Wat als Expeditie Robinson belt met de vraag of hij mee wil doen? Dennis: ‘De motor draait al…!’

Geactualiseerde beroepsstandaard gepresenteerd

Kijk je vaker op de site van het Schoolleidersregister PO?
Dan heb je Dennis wellicht al eens eerder gezien.
Op 10 december 2020 nam hij het eerste exemplaar van de nieuwe beroepsstandaard in ontvangst.